

Ca n'Oller

Santa Perpètua de Mogoda

Ubicació

Comarca: Vallès Occidental
Lloc/Adreça: Polígon industrial de Ca n'Oller

Coordenades:

Latitud: 41.54664
Longitud: 2.17179
UTM Est (X): 430925
UTM Nord (Y): 4599773

Classificació

Número de fitxa 08260 - 17
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Gòtic Modern Renaixement Contemporani Popular
Segle XI-XVI
Any 1044
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: Es la masia que millor conserva la tipologia respecte el seu ús original.
Protecció Legal
Observacions protecció: Pla Especial Protecció Patrimoni Arquitectònic
Accés Difícil
Ús actual: Productiu
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad: 08260A01409000 (017)
Autoria de la fitxa Goretti Vila i Fàbregas
Data de registre de la fitxa: dj., 16/04/2009 - 02:00

Descripció

La masia de Ca n'Oller es troba a ponent del polígon industrial de Ca n'Oller, prop de la Riera de Caldes, tocant a Polinyà, en un paratge agrícola que encara es conserva al nord, sud i oest. L'accés per un camí de terra és difícil. Pateix d'un alt grau d'aïllament respecte el casc urbà al qual s'hi arriba pel carrer de Catalunya.

L'edifici principal del mas correspon a una masia del segle XVI. Consta de tres cossos (14 x 16 m), i es desenvolupa en planta baixa i planta pis. Orientada a migdia, té un cos adossat al vessant est que es fa servir de garatge. La planta baixa consta de menjador, cuina i rebost i la planta 1 amb les corresponents habitacions.

L'estructura de suport està formada per parets de càrrega de còdols i sorra i bigues de fusta. A la nau central s'ha substituït per bigues de ferro i s'ha eliminat l'arc de pedra en el qual carregaven. En les dues naus de dreta i esquerra l'arc es manté.

La coberta és a dues aigües i de teula àrab.

Les construccions annexes estan formades per una sèrie de coberts d'obra vista (planta baixa més primer) sense arrebossar, un corral de vaques (planta baixa més primer) adossat a la casa a la banda oest i un habitatge unifamiliar en Planta baixa dels anys 60 (segle XX), a uns 40, enfront de la masia.

Les façanes són simètriques respecte el portal adovellat d'entrada, amb tres finestres gòtiques, totes tres diferents quant a mida i motius; els dos forats a la planta baixa a banda i banda del portal són obertures noves.

El tractament de les façanes està format per còdols i sorra, arrebossat en color blanc, deixant les llindes de les finestres i el portal de pedra sorrenca vista.

Com a elements arquitectònics a destacar senyalem el portal rodó adovellat i les finestres, les petites escultures de les llindes, amb motius que fan referència a l'ofici d'oller.

La conservació de l'estructura de suport està en bon estat, el forjat de la nau central en PB és nou, construït amb biguetes metàl·liques; la coberta està en bon estat, així com també la façana principal, est i oest. A la façana posterior de pedra i sorra vista hi ha reblum. L'estructura funcional està en bon estat, s'ha conservat l'original, amb cuina i banys totalment nous. L'entorn està també ben conservat.

Observacions:

Antic Mas Fontanet Jussà, segons CANYAMERES (2009, Fitxa pàg. 79).

A davant de la masia hi ha una gran palmera i un pou de pedra. Totes les altres edificacions són molt recents i la majoria són coberts o naus per a bestiar.

Foto 2. Autor: Canyameres. Any: 2009.

Història

Ressenya històrica segons CANYAMERES (2009, Fitxa pàg. 79):

Segle XI. La zona de ca n'Oller era habitada i la propietat de les terres estava perfectament repartida.

1018. Hi havia al voltant del riu Fontanet cases com les de Belmir.

1044. Es documenta per primera vegada el nom Fontanet Jussà referint-se a les terres que avui dia es coneixen per ca n'Oller.

Segle XII. 1137. Signen com a caps de casa Pons Ramon de Fontanet, Guillem Berenguer de Fontanet i Arnal Ramon del mas Regulat de Fontanet.

1151. Consta que el mas Fontanet Jussà era propietat al·lodial dels canonges regulars de Santa Maria de Terrassa.

1163. Guillem de Santa Coloma, senyor de Polinyà, i el monestir de Santa Maria de Terrassa es disputaven la propietat dels masos de Bernat de Fontanet i l'anomenat mas Cirera, també alou del monestir de Santa Maria de Terrassa.

1182 i 1183. Guillem de Fontanet fa una sèrie de pactes amb el monestir de Santa Maria de Terrassa pels

quals els dona terres de pertinences del mas Font.

Segle XIII. 1228. El mas Font era habitat per una família cognominada Font.

El canvi de nom de mas Fontanet Jussà o de Baix, per l'actual Oller, sembla que tingui a veure amb un maridatge a finals del segle XIII.

Segle XIV. 1311. Confirmació de l'establiment del mas Font a Simó de Font pel prior de Santa Maria de Terrassa.

A finals del segle XIV, després de les terribles epidèmies de pesta, el monestir de Santa Maria de Terrassa, intenta posar ordre en els seus béns terrenals i promou les capbreuacions o confessions dels pagesos que han quedat. Entre ells hi ha Bernat Oller, de Santa Perpètua de Mogoda, que el 9 d'abril de l'any 1398 confessa que és home propi, soliu i afocat del monestir.

Segle XV. 1498. Joan Soler, usufructuari de la seva muller, Antònia Oller, confessava en capbreu a favor de l'administrador del monestir de Santa Maria de Terrassa, els masos Oller i Font de la parròquia de Santa Perpètua de Mogoda.

Segle XVI. 1514, Jaume Diumer i el seu fill, Narcís Diumer, pagesos de Santiga, venien el dret de recuperar una peça de terra de pertinences del mas Diumer de Santiga, a favor de Joan Soler àlies Oller, pubill del mas Oller.

Segle XVII. 1647. La família Oller no vivia al mas, ja que a la llista d'assistents a la reunió per iniciar les obres del campanar de la parròquia consta que va faltar a la crida en Guillem Bonet, el masover de casa Oller.

Segle XVIII. Primera meitat. Regència del mas per una pubilla, n'Arcàngela Oller, filla de Pau Oller, serà la darrera d'aquest cognom a la masia.

Segona meitat. Hereta Bonaventura Cuiàs Oller. Va fer millores al mas i obtingué drets d'aigua de l'intendent general del Principat de Catalunya qui li va establir les aigües del torrent de Caganell l'any 1777. 1779. Se signaven capítols matrimonials a l'escrivania de Sabadell entre Pere Cuiàs Oller i Giralt i Maria Comadran i Lledó.

Segle XIX. 1820. Bernat Cuiàs Oller i Comadran tenia problemes econòmics greus.

1827 - 1830. Es ven totes les terres de l'antic mas Font. El principal comprador d'aquesta banda de la riera fou Josep Banús i Guasch, veí i propietari de Can Banús.

El mas Oller o ca n'Oller, és pràcticament l'únic mas que malgrat els canvis i les crisis en diferents períodes històrics ha continuat en mans de la mateixa família de pagesos en els darrers 700 anys.

Bibliografia

AJUNTAMENT DE SANTA PERPÈTUA DE MOGODA (1996). Pla Especial de Protecció del Patrimoni arquitectònic de Santa Perpètua de Mogoda. Text refós novembre de 1996. Ajuntament de Santa Perpètua de Mogoda. Obres públiques i urbanisme. Fitxa 3.

CANYAMERES, Esteve (2009). Masos, masies i masoveries. Estudi de l'agricultura de Santa Perpètua de Mogoda i Santiga (segles XI-XX). Edita: Ajuntament de Santa Perpètua de Mogoda. Fitxa pàg. 79.

RICART, Joan et alii (1993). Temps enrera, portes endins. Santa Perpètua de Mogoda. Ajuntament de Santa Perpètua de Mogoda. Pàg. 135-142.

